Duration: 3 Hrs. **Maximum Marks: 100**

Please check whether you have got the right Question Paper

N. B:

1. Figures in brackets to the right indicate full marks allotted to the question.
2. Working notes should form part of your answers.
3. All questions are compulsory, although, there are internal options.
4. Use of simple calculator is allowed.

Q.1 (A) Fill in the blanks choosing the correct alternative (Any Ten) (10)

1. Goods sent to consignee for sale is called as_____________.
   (Goods sent on approval/Consignment sale/Commission basis sale)
2. Consignor-consignee relationship is _________.
   (Employer-employee relationship/ Principal-Agent relationship/ Master-servant relationship)
3. Credit Purchases can be ascertained by preparing _________ Account.
   (Debtors / Creditors / Bills Receivable)
4. Closing Stock Reserve is _______to Branch Account in Branch Debtors Method.
   (Added/Debited/Credited)
5. In single entry to find out credit sale______ is prepared.
   (Debtors Account/ Cash and Bank Account/Creditors Account)
6. Closing stock lying with consignee is property and risk of _____________
   (Customer/ Consignor/Consignee)
7. ___________is required to find out closing stock lying in the godown on the date of fire. (Net profit ratio/Gross profit ratio/Expenses ratio)
8. Proforma invoice is prepared by________
   (Consignor/Consignee/ Accountant)
9. Goods costing ₹2,10,000 were sent to branch at 25% margin on selling price. Its value to be charged to the Branch Account is at _________.
   (₹ 2,80,000/ ₹2,62,500/ ₹2,10,000)
10. Memorandum Trading Account is prepared to find __________
    (Closing stock on the date of fire/Gross profit on the date of fire/Salvage on the date of fire)
11. If Del-credere commission is not paid to consignee, bad debts loss is assumed by _________. (Consignee/Consignor/Customer)
12. Goods saved from fire are called as __________ (Abnormal goods/Salvage/Claim)

Q.1 (B) State whether following statements are true or false. (Any Ten) (10)

1. Opening balance payable to creditors is shown to the debit side of creditors Account
2. Sales Return is debited to debtors Account.
3. Consignee prepares consignment Account.
4. Consignee pays commission to consignor on the bases sales made by him.
5. To find closing balance of Debtors Account, Head office needs to prepare Creditors Account.
6. Bills dishonored are credited to Bills Receivable Accounts.

7. Collection from Debtors can be ascertained from Cash/Bank Account
8. Average clause has no effect on calculation of insurance claim.
9. Profit on consignment belongs to consignor.
10. Account Sale is sent by the consignor to the consignee.
11. In single entry Final Accounts are prepared with the help of Trial Balance.
12. Insurer gets compensation equal to the amount of policy, in case of full insurance.

Q.2 Rajaram keeps his books on Single Entry System. From the following information provided by him, **prepare a Trading and Profit & Loss Account for the year ended 31st March, 2018 and Balance Sheet as on that date.** **(15)**

Particulars	31.03.2017	31.03.2018
Furniture	10,000	?
Stock-in-Trade	6,000	2,000
Sundry Debtors	12,000	14,000
Sundry Creditors	4,000	?
Cash	2,200	600

Receipts and Payments during the year were as follows:

Particulars	₹
Received from Debtors	42,000
Paid to Creditors	20,000
Carriage Outward paid	4,000
Drawings	12,000
Sundry Expenses paid	14,000
Furniture Purchased	2,000

Other Information:

There were considerable amount of cash sales. Credit purchases during the year amounted to ₹ 23,000. Provide a provision for doubtful debts to the extent of 10% on debtors.

OR

Q.2 Mr. Rajendra keeps his books by single entry. **He requests you to prepare a Trading and Profit & Loss Account for the year ended 31.12.2017 and a Balance Sheet as on that date.** **(15)**

From the analysis of the cash book the following transactions have been revealed.

Particulars	₹
Received from trade debtors	1,50,000
Received from cash sales	90,000
Bank charges debited	450
Personal drawings	12,000
Wages paid	6,000
Salaries to staff paid	45,000
General expenses paid	47,550
Paid to trade creditors	90,000

[Turn over

The following were the balances:

Particulars	01.01.2017	31.12.2017
Capital	2,11,000	?
Stock	54,000	61,320
Debtors	1,32,000	1,80,000
Furniture	6,000	6,000
Business Premises	90,000	90,000
Creditors	48,000	33,000
Bank Balance	(Cr)24,000	(Dr) 14,550
Cash	1,000	1,450

Adjustments :-

a) Depreciate Furniture @ 5% p.a.

b) Provide for Bad debts ₹ 6,000.

c) Charge interest on Capital @ 5% p.a.

Q 3. M/s Dinesh Traders of Mumbai consigned goods to Bhavesh & Co. of Nagpur **(15)** 1,000 bags of Cement costing ₹250 per bag. M/s Dinesh Traders paid ₹1,500 for insurance, ₹ 3,500 for carriage and ₹5,000 for miscellaneous expenses.

On receiving the consignment M/s. Bhavesh & Co. accepted a bill for half the amount of cost price. Bhavesh & Co. sent an account sale which is as follows:-

(a) Cash sales of 600 bags @ ₹ 350 each

(b) Credit sales of 300 bags @ ₹ 400 each

(c) Bhavesh & Co. took 50 bags for his own use @ ₹ 320 per bag.

(d) Expenses paid by Bhavesh & Co. were godown rent ₹3,000 and selling expenses ₹5,000.

(e) Bhavesh & Co. remitted balance due by a draft after deducting his expenses and commission @ 10% on sales and del-credere commission @ 2% on credit sales of 300 bags only.

Show Consignment Account and Bhavesh & Co.'s Account in the books of M/s Dinesh Traders alongwith necessary working notes.

OR

Q.3 Shakti Stores Ltd. operates a retail branch at Mumbai. All purchases are **(15)** made by the Head Office in Pune. Goods are sent to Mumbai branch at Invoice price which is cost plus 50%. All cash received by the branch is remitted to Pune. Branch expenses are paid by the Head Office, Branch keeps sales ledger and subsidiary books but otherwise all branch transactions are recorded in the books of the Pune Office.

On April 1, 2017, the branch shows following Balances:

Particulars	₹
Stock in Trade (at Invoice Price)	3,75,000
Sundry Debtors	74,500
Office Furniture	36,000
Computer	12,000
Cash- in –hand	9,000

22144612C081AEEEE31A908FB70951BA

During 2017-18 the following transactions took place at the branch.

Particulars	₹	Particulars	₹
Goods invoiced to Branch (at Invoice price)	4,50,000	Returns from Debtors	12,000
		Expenses paid by Branch on behalf of head office:	
Total Sales	5,50,000		
Cash Sales	4,00,000	Salaries	20,000
Discount to Debtors	8,000	Rent	10,000
Bad Debts	5,000	Travelling	5,000
Cheque sent by H.O for Expenses	35,000	Balances as on 31st March 2018	
Goods Returned to Head office (at Invoice Price)	15,000	Stock in Trade (at Invoice Price)	1,20,000
		Sundry Debtors	?
Amount Remitted by Debtors to Branch	1,40,000	Office Furniture	?
		Computer	?
Amount Remitted by Debtors directly to Pune Head Office	20,000	Cash- in- hand	6,000

Head office charges depreciation at 10% p.a on Office Furniture and 5% p.a on Computer. From the above details given by the branch, **prepare Mumbai Branch Account and Branch Debtors Account in the books of Pune Head Office using Debtors Method.**

Q.4 M/s Sultan Traders, Delhi has a branch at Agra. Although the goods are sent to **(15)** Branch from Delhi, the branch is authorised to make local purchases on credit. Collection made by branch is remitted to head Office through a bank account in State Bank of India. All Expenses of the Branch are met by the head office directly by Cheques.

The following details of Agra Branch are given for the year 2017-2018.

Balances on	1.4.2017	31.3.2018
Stock of Goods	70,000	90,000
Debtors	30,000	?
Creditors	20,000	?
State Bank of India account	75,000	50,000

Particulars	Rs.
Transactions during the year	
Goods sent to Branch	1,20,000
Goods returned by customers to Branch	6,000
Total Sales	1,50,000
Cash Sales	90,000
Goods returned to Head office by Branch	10,000
Cheques received from HO for:	
Salary	20,000
Advertising	5,000
Rent Rates and Taxes	10,000

Salesmen's salary	2,000
Cheques received from Customers	50,000
Discount and commission to customers	2,000
Bad debts	900
Cheques Paid to Suppliers	10,000
Discount Received	800
Goods returned to suppliers	2,000
Locally Purchased goods	20,000

Ascertain the profit made by Agra Branch using Stock and Debtors Method by preparing the following Accounts:

(a) Branch Stock Account **(b) Branch Debtors Account**

(c) Branch Creditors Account **(d) Branch Bank Account and**

(e) Branch Profit & Loss Account.

OR

Q.4 The premises of Ms Firewood and Company caught fire on 30th June 2017. **(15)**
The stock of goods was totally destroyed by fire with an exception of ₹ 25000, the books of accounts, however, being saved. The following is the further information:

Particulars	1.4.2016 to 31.3.2017 (₹)	1.4.2017 to 30.6.2017 (₹)
Opening Stock (valued at 5% above cost)	1,20,120	1,30,200
Purchases	4,50,000	1,20,000
Sales	5,40,000	2,25,000
Wages	80,000	36,000
Purchase Returns	50,000	20,000
Sales Returns	40,000	25,000
Goods withdrawn for personal use	10,000	-

Prepare a statement for submission to the insurance company against your policy of ₹50000.

Q. 5 Ashish of Akola consigned goods to Brijesh of Mumbai for sale. **(15)**
Brijesh is entitled to a commission of 5 percent on sales. Goods consigned by Ashish to Brijesh during the year ended 31st March, 2016, costing at ₹20,900. Ashish paid ₹1,045 as freight and received ₹15,000 as advance from Brijesh. 80 percent of the goods were sold by Brijesh for ₹26,000. Brijesh remitted the balance of proceeds after deducting his commission.

Prepare Consignment Account & Mr. Brijesh Account in the books of Mr. Ashish .

OR

Q.5 A fire occurred in the business premises of Mr Purohit on 1st May, 2017. All the **(15)** stock was destroyed however stock amounting to ₹ 35,000 and the books of accounts were saved. Mr Purohit had taken a policy of ₹ 16,00,000. **You are required to ascertain the claim to be filed with the insurance company.**

The following information was available from the books :

1. The stock on 31st March, 2017 was valued at ₹ 4,10,000. (overvalued by 25%)
2. The purchases, sales and factory wages from 1st April, 2017 to 1st May, 2017 were ascertained at ₹20,30,000 ; ₹ 29,00,000 and ₹12,00,000 respectively,
3. Sales returns amounted to ₹ 2,00,000, whereas, Purchase returns were ₹30,000
4. Carriage Inward was ₹3,00,000 .
5. Goods given out as free samples were ₹3,65,000.
6. The Normal rate of Gross Profit was 50% on cost.

Q. 6 (A) Explain Accounting procedure of stock and Debtors method in maintaining Branch Accounts. (10)

(B) Give stepwise details of calculation of Fire Insurance claims. (10)

OR

Q. 6 Write short notes on the following: (Any FOUR) (20)

1. Consignment Sale.
2. Total sales and total purchases.
3. Proforma Invoice and Account Sale
4. Average Gross Profit Ratio
5. Average clause in Fire Insurance Claims.
6. Stock Reserve.

****

muquestionpapers.com

(मराठी रूपांतर)

(३ तास) (एकूण गुण १००)

सूचना : १. उजवीकडील कंसातील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.
२. कार्यनोंदी या मुख्य उत्तराचा अविभाज्य भाग समजावा.
३. सर्व सहा प्रश्न अनिवार्य आहेत. पण अंतर्गत पर्याय आहेत.
४. साधे गणकयंत्र वापरण्यास मुभा आहे.
५. या मराठी रूपांतरात कोणतीही शंका असल्यास मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका ग्राह्य धरावी.

१. (अ) रिक्त जागी कंसातील योग्य पर्याय भरा (**कोणतेही १०**) **(१०)**

१. अडत्याला विक्रीसाठी पाठवलेल्या मालाला .... म्हणतात.
(पसंत – नापसंत तत्वावर पाठवलेली माल विक्री /कंसाइनमेन्ट विक्री / दलालीसाठीची विक्री)

२. प्रेषक (कंझाइनर) – अडता संबंध हा .... स्वरूपाचा असतो.
(पगार देणारा–पगारदार / प्रिन्सीपल – दलाल / मालक – नोकर)

३. .... खाते तयार करून उधारीची खरेदी शोधली जाते.
(धनको खाते / ऋणको खाते / हुंडी प्राप्त खाते)

४. अंतिम मालसाठ्यामध्ये असलेला रिझर्व हा शाखा ब्रांच ऋणको प्रणालीमध्ये शाखा खात्याच्या .... केला जातो.
(वर्ग / नावे / जमा)

५. एकेरी नोंद प्रणालीमध्ये................ खाते तयार करून उधारिची विक्री शोधली जाते.
(धनको खाते / रोख आणि बँक खाते / ऋणको खाते)

६. अडत्याकडे असलेल्या अंतिम मालसाठ्याचा मालकीहक्क व जोखीम हा .... असतो.
(ग्राहकाचा / प्रेषकाचा (कंझाइनर) / अडत्याचा)

७. आग लागलेल्या दिवसाचा प्रत्यक्ष मालसाठा काढण्यासाठी .... लागतो.
(नफा तोटा दर / ढोबळ नफा दर / खर्चाचा दर)

८. प्रोफॉर्मा पावती .... बनवतो. (प्रेषक / अडता / लेखापाल)

९. २,१०,००० चा मूळकिंमतीचा माल शाखेला २५% विक्री किंमतीवर वाढवून पाठवला. त्याची शाखा खात्यामध्ये नोंदविण्याची किंमत .... दाखविण्यात येईल.
(रू २,८०,००० / रू २,६२,५०० / रू २,१०,०००)

१०. टिपण व्यापारी खाते .... शोधण्यासाठी बनवले जाते.
(आगीच्या दिवसाचा प्रत्यक्ष मालसाठा / आगीच्या दिवसाचा ढोबळ नफा / आगीच्या दिवसाचा वाचलेला माल)

११. जेव्हा अडत्यास डेल क्रेडीअर दलाली मिळत नसते तेंव्हा .... हा बुडीत येणी सहन करतो.
(कंझाइनर / अडता / ग्राहक)

१२. आगीतून वाचलेल्या मालाला .... म्हणतात.
(असाधारण माल / साल्वेज / नुकसान भरपाई दावा)

(ब) खालील विधाने सत्य व असत्य ते सांगा. (**कोणतेही १०**) **(१०)**

१. धनकोच्या खात्यातील आरंभिची शिल्लक ही धनकोच्या नावे बाजुस दाखविली जाते.

२. विक्री परतावा हा ऋणकोच्या नावे बाजूस दाखवतात.

३. अडता कंझाईनमेन्ट खाते बनवतो.

४. अडता कंझाइनरला (प्रेषकाला) विक्रीवर दलाली देतो.

५. ऋणकोची अखेरची शिल्लक काढण्यासाठी मुख्यालयाला धनको खाते बनवावे लागते.

६. हुंडी अदा केल्या नाहीत तर त्या हुंड्याची रक्कम हुंडी येणे खात्याच्या नावे केली जाते.

७. ऋणकोनी अदा केलेली रक्कम रोख/बँक खाते बनवून काढली जाते.

८. नुकसान भरपाई दावा काढताना ॲवरेज क्लॉजचा परिणाम होत नाही.

९. कंझाईनमेन्टवरचा नफा हा कंझाइनरचा (प्रेषकाचा) असतो.

१०. 'अकाउंट सेल' कंझाईनर अडत्याला पाठवतो.

११. एकल नोंद प्रणालीत तेरीज पत्रक बनवून अंतिम खाती बनवली जातात.

१२. पूर्ण विमा केलेला असेल तर विमाधारकाला पॉलीसी एवढी रक्कम नुकसानभरपाई म्हणून मिळते.

२. राजाराम हे त्यांचा हिशेब एकल नोंद पद्धतीने ठेवतात, त्यांनी पुरविलेल्या खालील माहितीच्या आधारे त्यांचे व्यापारी पत्रक, नफा तोटा पत्रक, आणि ताळेबंद दिनांक ३१ मार्च २०१८ रोजी संपणाऱ्या आार्थिक वर्षांकरीता तयार करा. **(१५)**

तपशिल	३१.०३.२०१७	३१.०३.२०१८
फर्निचर	१०,०००	?
व्यवसायातील माल साठा	६,०००	२,०००
ऋणको	१२,०००	१४,०००
धनको	४,०००	?
रोकड	२,२००	६००

वर्षभरातील रक्कमेची आवक व जावक खालील प्रमाणे

तपशिल	रक्कम
ऋणको कडून मिळाली	४२,०००
धनकोना अदा केली	२०,०००
जावक माल वाहतुक	४,०००
उचल	१२,०००
किरकोळ खर्च	१४,०००
फर्निचर खरेदी केली	२,०००

इतर माहिती :-

वर्षभरात रोख विक्रीसुद्धा करण्यात आली होती तसेच रोख खरेदी रू २३,००० इतकी करण्यात आणि, धनकोवर १०% प्रमाणे येणे बुडीत खाते निधीची तरतुद करा.

किंवा

२. श्री राजेंद्र हे एकल नोंद पद्धतीने त्यांचा हिशोब ठेवतात त्यांनी आपणास ३१ डिसेंबर २०१७ रोजी संपनाऱ्या वर्षाकरीता व्यापारी पत्रक, नफा तोटा खाते व ताळेबंद तयार करण्यास विनंती केली आहे. त्यांच्या रोकड नोंदवहीच्या तपासणी वरून खालील व्यवहार निर्दशनास आले. (१५)

तपशिल	रक्कम
ऋणको कडून मिळाले	१,५०,०००
रोख विक्रीतुन मिळाले	९०,०००
बँक चारजेस	४५०
वैयक्तिक उचल	१२,०००
मजुरी	६,०००
कर्मचाऱ्यांचे वेतन	४५,०००
सामान्य खर्च	४७,५५०
धनकोना अदा केले	९०,०००

तपशिल	०१.०१.२०१७	३१.१२.२०१७
भांडवल	२,११,०००	?
मालसाठा	५४,०००	६१,३२०
ऋणको	१,३२,०००	१,८०,०००
फर्निचर	६,०००	६,०००
व्यवसाय इमारत	९०,०००	९०,०००
धनको	४८,०००	३३,०००
बँक शिल्लक	(जमा) २४,०००	(नावे) १४,५५०
रोकड	१०००	१,४५०

समायोजन :-

(अ) फर्निचरवर घसारा ५% प्रतीवर्ष इतका आकारा.

(ब) बुडीत येणी तरतुद रू ६,००० इतकी करा.

(क) भांडवलावर ५% प्रतीवर्ष दराने व्याज अकारणी करा.

३. मे दिनेश ट्रेडर्स मुंबई यांनी मे भावेश आणि कंपनी नागपुर यांना १००० सीमेंटच्या बॅग्सचे रू २५० प्रती बॅग प्रमाणे कंसाईनमेंट पाठवले. दिनेश ट्रेडर्स यांनी १५०० रू विम्यासाठी तसेच ३५०० रू वाहतुक व रू ५००० इतर किरकोळ खर्चासाठी खर्च केले. मे. भावेश आणि कंपनीने कंसाइनमेंट मिळाल्यानंतर बिलाच्या निम्या किंमतीची हुंडी स्वीकारली आणि मे भावेश आणि कंपनीने खालील हिशोब पाठवला. (१५)

(अ) रोख विक्री ६०० गोण्या प्रतीनग रू ३५० प्रमाणे

(ब) उधार विक्री ३०० गोण्या प्रतीनग रू ४०० प्रमाणे

(क) भावेशने ५० गोण्या स्वतःच्या कामासाठी रू ३२० प्रती गोणी प्रमाणे घेतल्या.

(ड) मे भावेशने गोदामभाडे रू ३००० व विक्रीखर्च रू ५००० खर्च केले.

(इ) मे. भावेश ने त्याचे १०% कमीशन व खर्चापोटी रक्कम काढुन घेऊन व त्यांचे डेल क्रेडर कमिशन वजाकरून उरलेली रक्कम मे. दिनेश ट्रेडर्सला परत केली. त्यात त्यांने ३०० बॅगांच्या उधार विक्रीवर २% डेल क्रेडर दलाली चार्ज केली होती.

तरी कंसाईनमेंट खाते व भावेश आणि कंपनी यांचे खाते मे. दिनेश ट्रेडर्स यांच्या पुस्तकात तयार करा.

किंवा

३. शक्ती स्टोअर्स लिमिटेड मुंबईमध्ये एक किरकोळ शाखा चालवते त्याची सर्व खरेदी पुणे येथील मुख्यालयातुन होते. सर्व माल हा किंमत आधिक ५०% बिलानुसार मुंबईला पाठवला जातात. शाखेला मिळालेली रोख रक्कम मुख्यालयात पाठवली जाते. शाखेचा सर्व खर्च हा मुख्यालयातुन भागवला जाते. शाखा विक्री खातेवही व इतर दुय्यम पुस्तके बनवते पण इतर सर्व खाते व्यवहार पुणे येथील मुख्यालयात नमुद केले जातात. **(१५)**

१ एप्रिल २०१७ रोजीची शाखेची शिल्लक पुढील प्रमाणे□

तपशिल	रू
माल साठा (बिलावरील) किंमत	३,७५,०००
विविध ऋणको	७४,५००
कार्यालयीन फर्निचर	३६,०००
संगणक	१२,०००
रोख रक्कम	९०००

२०१७ – १८ मध्ये पुढीलप्रमाणे शाखेमध्ये व्यवहार झाला.

तपशील	रू	तपशील	रू
शाखेला पाठवलेला माल (बिलावरील किंमत)	४,५०,०००	मुख्यालयाने आदा केलेला खर्चः–	
एकुण विक्री	५,५०,०००	पगार	२०,०००
रोख विक्री	४,००,०००	भाडे	१०,०००
ऋणकोंना सुट	८,०००	प्रवास	५,०००
बुडीत खाते	५,०००	३१ मार्च २०१८ रोजीचा मालसाठा (बिलानुसार)	१,२०,०००
मुख्यालयाकडून खर्चासाठी धनादेश	३५,०००	ऋणको	?
मुख्यालयाला शाखेने माल परत पाठवला (बिलानुसार)	१५,०००	कार्यालयीन फर्निचर	?
ऋणकोनी शाखेला केलेला भरणा	१,४०,०००	संगणक	?
ऋणकोनी मुख्यालयाकडे केलेला भरणा	२०,०००	रोख रक्कम	६,०००

ऋणकोंकडून परत आलेला मालसाठा	१२,०००		

मुख्यालय १०% प्रति वर्षी प्रमाणे कार्यालयीन फर्निचरवर आणि ५% प्रतीवर्षी संगणकावर घसारा आकारते. वरील माहितीवरून शाखा ऋणको पद्धतीनुसार मुख्य कार्यालयामधील 'मुंबई शाखा खाते' शाखा ऋणको खाते पद्धतीने बनवा.

४. सुलतान ट्रेडर्स, दिल्ली यांची आग्रा येथे शाखा आहे जरी माल हा दिल्लीच्या मुख्यालयातुन जात असला तरी आग्रा येथील शाखेला उधारीवर स्थानिक खरेदी करण्याचा अधिकार आहे. शाखेकडे जमा झालेली रक्कम मुख्यालयामध्ये भरली जाते. शाखेचे सर्व खर्च हे धनादेशा द्वारे मुख्यालयाकडून पाठवले जातात. **(१५)**

आग्रा येथील शाखेची २०१७-१८ची वार्षिक माहिती पुढील प्रमाणे.

शिल्लक	**०१/०४/२०१७**	**३१/०३/२०१८**
मालाचा साठा	७०,०००	९०,०००
ऋणको	३०,०००	?
धनको	२०,०००	?
एस बी आय खाते	७५,०००	५०,०००

वर्षात झालेले व्यवहारः

तपशील	**रक्कम**
शाखेला पाठविलेला माल	१,२०,०००
ग्राहकांनी शाखेला परत केलेला माल	६,०००
एकूण विक्री	१,५०,०००
रोख विक्री	९०,०००
मुख्यालयाकडे परत पाठविलेला माल	१०,०००
मुख्यालयाकडून धनादेश पुढील कारणासाठी स्विकारले गेलेः-	
पगार	२०,०००
जाहिरात	५,०००
भाडे आणि कर	१०,०००
विक्री प्रतिनिधीचे वेतन	२,०००
ग्राहकांकडून स्विकारलेले धनादेश	५०,०००
ग्राहकाना सवलत व दलाली	२,०००
बुडीत ऋण	९००
धनकोना धनादेश	१०,०००
स्विकारलेली सुट	८००
धनकोना परत केलेला माल	२,०००

स्थानिक खरेदी केलेला माल	२०,०००

मालसाठा आणि ऋणको पद्धत वापरून खालील खाती तयार करा.

(अ) शाखेचे मालसाठा खाते (ब) शाखा ऋणको खाते (क) शाखा धनको खाते (ड) शाखेचे बँक खाते (इ) शाखेचे नफा तोटा पत्रक

किंवा

४. मेर्सस फायर वुड आणि कंपनी मध्ये दिनांक ३० जून २०१७ रोजी आग लागली. आगीत रू २५००० माल साठा वगळता इतर सर्व माल जळून गेला, आगीत वाचलेल्या लेखा पुस्तकावरून खालील माहिती मिळाली. **(१५)**

तपशील	१/०४/२०१६ ते ३१/०३/२०१७ रू	१/०४/२०१७ ते ३०/०६/२०१७ रू
आरंभिक माल साठा (५% अधिक दराने मुल्यांकित केला)	१,२०,१२०	१,३०,२००
खरेदी	४,५०,०००	१,२०,०००
विक्री	५,४०,०००	२,२५,०००
मजुरी	८०,०००	३६,०००
परत केलेला खरेदी माल साठा	५०,०००	२०,०००
परत आलेला विक्री माल साठा	४०,०००	२५,०००
स्वतःकरीता वापरलेला माल साठा	१०,०००	–

विमा पॉलिसी रू ५०,००० ची आहे. वरील तपशीलावरून माल नुकसान भरपाई दावा विवरण पत्र तयार करा.

५. अकोल्याच्या आशिष ने मुंबईच्या ब्रिजेशला कंसाइन्मेंट पाठविली. ब्रिजेशला ५% दराने विक्रीवर दलाली मिळणार होती. आशिष ने ब्रिजेशला २०,९०० रू किंमतीचा माल पाठवला. आशिषने रू १०४५ भाडे दिले. ब्रिजेश कडुन रू १५,००० आगाऊ मिळाले. ब्रिजेश ने ८०% माल रू २६,००० ला विकला. ब्रिजेशने त्याची दलाली वजा करून उरलेली रक्कम आशिषला पाठवली. आशिषच्या पुस्तकात कन्साइनमेंट खाते व ब्रिजेश खाते तयार करा. **(१५)**

किंवा

५. मि. पुरोहित यांचा व्यवसाय असलेल्या आवारात दिनांक १ मे २०१७ रोजी आग लागली. संपूर्ण मालसाठ्यापैकी रू ३५,००० वगळता इतर मालसाठा जळून खाक झाला. मि. पुरोहित यांनी घेतलेली विमा पॉलिसी रू १६,००,००० इतकी आहे. वरील माहितीवरून विमा कंपनीस नुकसान भरपाई दावा विवरण पत्र सादर करा. **(१५)**

खालील माहिती पुस्तकातून प्रस्तुत करण्यात आली आहे.

१. दिनांक ३१ मार्च २०१७ रोजी शिल्लक माल साठा रू ४,१०,००० (माल साठा २५% अधिक दराने मुल्यांकित)

२. खरेदी, विक्री आणि मजुरी दिनांक १ एप्रिल २०१७ ते १ मे २०१७ पर्यंत अनुक्रमे रू २०,३०,०००. रू २९,००,००० आणि रू १२,००,००० आहेत.

३. परत आलेल्या विक्री मालसाठा रू २,००,००० व परत केलेला खरेदी मालसाठा रू ३०,००० आहे.
४. आवक माल वाहतूक खर्च रू ३,००,०००.
५. मोफत सँपल म्हणून रू ३,६५,००० चा माल दिला.
६. सर्व साधारण नफा ५०% मुळ किंमतीवर आहे.

६. (अ) शाखा लेखामधील स्टॉक-डेटर्स प्रणाली समजावून सांगा. **(१०)**
(ब) नुकसान भरपाई दावा काढण्यासाठी वापरलेल्या स्टेप्स विशद करा. **(१०)**

किंवा

६. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही चार) **(२०)**
१. कंझाइनमेन्ट विक्री,
२. एकूण विक्री व एकूण खरेदी
३. प्रोफॉर्मा पावती व अकाऊंट सेल
४. सरासरी ढोबळ नफा अनुपात
५. आग विमा दाव्यातील सरासरी कलम
६. मालसाठा रिझर्व.